

21 лютого - Міжнародний день рідної мови. Інтелектуальна гра «Я люблю Україну»

(Ведучі виходять під пісню «ОДНА КАЛИНА»)

Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:
- Всі народи бачиш ти з висот,
Всі долини і гірські шпилі.
Де ж найбільший на землі народ?
Де ж найкраще місце на землі?
Сонце усміхнулося здаля:
- Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні. А земля
Там найкраща, де вродився ти!
Різні в світі є країни,
Різні люди є на світі,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти,
А у нас усіх одна країна,
Найрідніша нам усім.
То прекрасна Україна,
Нашого народу дім.

- Вітаємо всіх на інтелектуальній грі «Ігри патріотів».
Як справжні патріоти, всі учасники доведуть, що державі потрібні високоінтелектуальні громадяни, тому їм пропонуємо пройти такі тури:

- 1.«Язык до Києва доведе». Знайти, розшифрувати вислів.
- 2.«Україна... в одному вже тільки слові...». Пояснити усною зв'язною розповіддю за 1-2 хвилини розшифрований вислів.
- 3.«Слово це - не дивина (зустрічаєш мало не щодня)». Відгадати загадки.
- 4.«У рідному краї й серце співає». Впізнати пісню. Заспівати українську пісню.
- 5.«Ой». Скласти з вигуком Ой 5 речень.
6. «Мова жестів теж прекрасна». Пантоміма.
7. «Наша мова солов'їна».
8. . «Заміни букву, щоб вийшло нове слово»

- Отже, розпочинаємо турнір.

Завдання 1. «Язык до Києва доведе».

Кожна команда отримує конверт із завданням. Розшифрувати схему маршруту. За вказівками знаходить вислів і повертається до залу. Журі буде помічати послідовність повернення команд.

Зашифровані вислови:

Слова – це крила ластівки – вона їх не почуває, але злетіти без них не може. (Ю.Мушкетик).

Хай оживає істина одна: людина починається з добра. (Л.Забашта).

Ти знаєш, що ти – людина ?

Ти знаєш про це чи ні?

Усмішка твоя – єдина,

Очі твої одні. (В.Симоненко)

Розумні люди вчать для того, щоб знати нікчемні – для того, щоб їх знали. (Східний вислів)

- А поки команди розшукуватимуть вислови, інтелектуальні завдання для залу. Дати відповіді на питання, за кожну правильну відповідь ви отримаєте 1 бал, що може допомогти потім вашій команді.

1.Розділ мовознавчої науки, який вивчає звуки мови... /Фонетика/

2.Чий день народження 9 березня 1814 року? /Т.Г.Шевченка/

3.Хто автор поезій "Солов'їні далі, далі солов'їні", "Вода десь точить білий камінь"? /В.Сосюра/

4.Скільки звуків в українській мові? /38/

5.Що таке лексика? /Всі слова мови, або словниковий склад мови/

6.В якому році було перше видання "Кобзаря" Т.Г.Шевченка? /1840/

7.Розділ мовознавства, який вивчає слово, його значення і походження... /Лексикологія/

8.Слова з протилежним лексичним значенням.../Антоніми/

9.Дієприкметник із залежними словами.../Дієприкметниковий зворот/

10. Додаткове значення слова, яке виникає на основі уподібнення предметів... /Переносне/

11. Назвіть автора творів "Не високо мудруй", "Каменярі", "Захар Беркут"? /І.Я.Франко/

12. Розділ мовознавства, який вивчає правила написання слів.../Орфографія/

13. Самостійна частина мови, що вказує на предмет, його ознаку чи кількість, але не називає його.../Займенник/

14. Розмова двох осіб.../Діалог/

15. Речення, яке має дві і більше граматичних основ.../Складне/

16.Хто автор повісті "Микола Джеря"? /І.Нечуй-Левицький/

17. З якої казки загадка: "Що в світі найситніше, наймиліше, найпрудкіше?" /"Мудра дівчина"/

18. Частина слова без закінчення? /Основа/
19. Частина мови, яка позначає предмет і відповідає на питання хто? що? /Іменник/
20. Розділ мовознавства, який вивчає частини мови.../Морфологія/
21. Інфінітив—це.../Неозначена форма дієслова/
22. Образ людини в художньому творі.../Персонаж, літературний герой/
23. Що буває кількісним і порядковим? /Числівник/
24. На які групи поділяються всі звуки? /Голосні і приголосні/
25. Хто автор поезії, що стала піснею "Чуєш, брате мій, товаришу мій"? /Б.Лепкий/
26. Яке слово зайве: співаючи, допомагати, вивчають, сприяти.
27. Новоутворені слова та вислови мови.../Неологізми/
28. Уривок із художнього твору.../Епізод, фрагмент/
29. Слова, різні за звучанням та написанням, але близькі чи однакові за лексичним значенням.../Синоніми/
30. Опис зовнішності людини.../Портрет/
31. Члени речення, які характеризують предмет з одного боку, відповідають на одне і питання і відносяться до одного і того ж слова.../Однорідні/
32. Речення, що має одну граматичну основу.../Просте/
33. Частина слова, що знаходиться перед коренем.../Префікс/
34. Хто автор п'єси "Сто тисяч"? /І.Карпенко-Карий/
35. Розділ мовознавства, що вивчає правила вимови.../Орфоепія/
36. Слова, однакові за звучанням, але різні за лексичним значенням... /Омоніми/
37. Яке слово зайве: відбитий, теплий, легкий, зимовий?
38. Співзвучні закінчення рядків у вірші.../Рима/
39. Скільки букв в алфавіті української мови? /33/
40. Обстановка дому чи садиби.../Інтер'єр/
41. Яке слово зайве: другий, третій, інший, четвертий?
42. Дієприслівник із залежними словами.../Дієприслівниковий зворот/
43. Ким мріяв стати Т.Г.Шевченко? /Художником/
44. Незмінна значуща частина слова, що стоїть після кореня.../Суфікс/
45. Розділ мовознавства, який вивчає знаки письма.../Графіка/
46. Слова та вислови, що використовуються в переносному значенні в художній літературі.../Тропи/
47. Службова частина мови, яка виражає залежність іменника, числівника, займенника від інших слів у словосполученні і реченні.../Прийменник/
48. Яке слово зайве: п'ятьма, дев'ятьма, чотирма, шістьма?
49. Художнє означення.../Епітет/
50. Два слова, серед яких одне головне, а друге залежне.../Словосполучення/
51. Обман почуттів, дещо уявне, мрія.../Ілюзія, міраж, марення/

52. Яке слово зайве: десь, дехто, дещо, дечий?
53. Те, що слово означає.../Лексичне значення/
54. Автор твору, який не називає свого імені.../Анонім/
55. Як називали мандрівних співців-поетів за часи Т.Г. Шевченка.../Лірники, кобзарі/
56. Самостійна частина мови, що називає ознаку дії, ознаку предмета, ознаку іншої ознаки.../Прислівник/
57. Змінна частина слова.../Закінчення/
58. Хто автор творів "Грицева шкільна наука", "Фарбований Лис"?
/І.Я.Франко/
59. Самостійна частина мови, що виражає ознаку предмета за дією і відповідає на питання: що робить предмет? що з ним робиться?
/Дієслово/
60. Опис картини природи, частина реальної обстановки, в якій розгортається дія? /Пейзаж, літературний пейзаж/
61. Розділ науки про мову, що вивчає правильне вживання розділових знаків?/Пунктуація/
62. Як називається художній прийом перенесення властивостей істот на явища неживої природи? /Персоніфікація/
63. Слово—не полова, а язик.../не помело/.
64. Вола в'яжуть мотуззям, а людину.../словом/.
65. Удар забувається, а слово.../пам'ятається/.
66. Шабля ранить голову, а слово.../душу/.
67. Від теплого слова і лід.../розмерзає/.
68. Хто мовчить, той двох.../навчить/.
69. Дурний язик голові не.../приятель/.
70. Добре слово краще, ніж.../готові гроші/.

- Ось повернулися наші учасники з виконанням першим завданням. Зараз за 1-2 хв. пояснити зміст знайденого вислову – це і буде другим конкурсним завданням

Завдання 2. «Україна... в одному вже тільки слові...»

журі оцінює виступи представників команд.

Завдання 3. «Слово це - не дивина (зустрічаєш мало не щодня)».

- Багата й різноманітна творчість нашого народу. З вікових глибин зринає перед нами фантастичний світ казок. Загадкам властива насамперед метафоричність, що ґрунтується на спостереженнях над природою та побутом, а також стислість і чіткість викладу. Отже, загадки - це стислі поетичні твори, в основі яких лежить метафоричне запитання. Для того, щоб дати на нього відповідь, потрібно вміти зіставити життєві явища на основі їх спорідненості чи подібності. Іноді ця подібність обмежується кількома або навіть однією якою-небудь ознакою. Отже, розгадування вимагає не тільки певної суми знань, а й

спостережливості, кмітливості, уміння бачити спільне в конкретному й абстрактному.

Як ви зрозуміли, учасникам треба відгадати пропоновані нами загадки.

1. У вінку зеленолистім, у червоному намисті (Калина)
2. Колючий клубок прибіг у садок. (Іжак)
3. Стоїть пані, чепуриться, бо сто сорочок оділа (Капуста)
4. У воді купалася, а сухою зосталась. (Качка)
5. На дереві я родився в кожусі, кожух розірвався і я на землю впав (Каштан)
6. На городі молода пишні коси розпліта, у зеленії хустинки золоті хова зернинки (Кукурудза)
7. По голові походила, гарну зачіску зробила (Щітка для волосся)
8. Рогатий, а не бик, пливе, а не качка (Місяць).
9. Тричі родиться, а тільки раз умирає. (Метелик)
10. Взимку чорне, а навесні зелене, а восени жовте. (Листя)
11. Ні в огні не горить, ні у воді не тоне (лід)
12. Впала стрічка через річку, поєднавши береги (Міст).

Завдання 4. «У рідному краї й серце співає»

Впізнати пісню.

- Поезія і пісня – дві великі сили. Поезія – це вогник, який запалює душу людини, він схожий на полум'я свічки. Музика – рідна сестра поезії.

Поезія і музика мають багато спільного, тому не дивно, що для багатьох поетів музика є невід'ємною частиною мислення.

Українська пісня... хто не був зачарований нею?! Який митець не був натхнений її мелодіями?!

Ну де ще така чарівна пісня? Серед яких на світі славних мов?

То серце від журби неначе стисне, а то навіє радість і любов.

Як ви вже зрозуміли наступний конкурс присвячений українській пісні.

Але спочатку слово журі.

Фонограми пісень

- 1 «Розпрягайте, хлопці коней»
- 2 «Чорнобривці»
- 3 «Пісня про рушник»
5. «Два кольори»
6. «Червона рута»
7. «Чортополох»
8. «Калина»

Мова моя українська –

Батьківська, материнська,

Рідна мені до болю, -

Дужий я із тобою.

Мова наша, мова –

Мова кольорова,
В ній гроза травнева
Й тиша вечорова.
Мова наша, мова –
Літ минулих повість,
Вічно юна мудрість,
Сива наша совість.

Мова – це не просто спосіб спілкування, а щось більш значуще. Мова – це всі глибинні плати духовного життя народу, його історична пам'ять, найцінніші надбання віків, мова – це ще й музика, мелодика, фарби буття, сучасна художня, інтелектуальна і мисленнева діяльність народу.
- Продовжуючи розмову про значущість української мови, оголошуємо наступний конкурс, який має незвичайну назву «Ой».

Завдання 5. «ОЙ»

Учасникам команд треба скласти з вигуком ОЙ 5 речень:

- 1.Дорікання
- 2.Страх
- 3.Переляк
- 4.Горе
- 5.Здивування

- Поки учасники готуються, вболівальникам пропонуємо таке завдання :

Завдання 6. «Мова жестів теж прекрасна».

Жестами пояснити прислів'я, щоб уболівальники інших команд відгадали прислів'я. Тільки в такому випадку обидві команди отримують додаткові бали.

(про розум). – називають виконавці тематику.

Розум без книги, що птах без крил (про книгу)

Пташка красна своїм пір'ям, а людина знанням (про знання)

Голова без розуму , що ліхтар без свічки (про розум)

Скільки голів, стільки й умів (про розум).

Завдання 7. « Наша мова солов'їна»

Учні по черзі читають вірші про мову, підготовлені вдома, а також вірші, які вони склали самі.

Завдання 8. «Заміни букву, щоб вийшло нове слово».

1. Синя соковита на дереві росте, а с на з змінити — великий дощ впаде.
(Слива, злива)
2. З о метал, яким паяють, його люди добре знають, і о на с зміни, з ним ти речення склади. (Олово, слово)
3. З к землю тверду добре б'є, а з н у людей і тварин є. (Кирка, нирка)
4. З н частина я доби, з п я грію щозими, з р предметом стану я, от вам загадка моя. (Ніч, піч, річ)

5. З п уперта тварина, а з р на троні людина. (Цап, цар)
6. Мчу дорогами я з ш, з л я ягода смачна. (Машина, малина)
7. З т пливе, а з д росте. (Пліт, плід)
8. З с сапаю, з ш вдягаю, з л стрибаю, з п ховаю. (Сап-ка, шапка, лапка, папка)
9. Яскрава квітка на городі змінила к на р. Пишатися небозі годі, тваринка вже тепер. (Мак, рак)
10. З т все тихо-тихо; з м для їжі лихо, погризе, потро-щить все, що й у нору занесе. (Тиша, миша)
11. З л я риба запашна, огорожа з т міцна; своїх хлопців звать батьки, коли с поставиш ти. (Лин, тин, син)
12. З м морський північний звір, з к я з борошна смач-ний. (Морж, корж)
- А хто такий патріот?

Людина, яка любить свою Батьківщину, а значить і мову, людей, готова завжди прийти на допомогу тим, кому вона потрібна, готова служити інтересам держави, а державі потрібні розумні, духовно багаті громадяни.

Так наші учасники і вболівальники сьогодні довели, що знання мови і вміння нею користуватися – це шлях до всебічного розвитку людини. Таким чином вони можуть стати гідними громадянами України.

Життя людини — процес динамічний і суперечливий. Сьогодні в усіх сферах українського суспільства багато проблем, тому кожному із нас треба працювати перш за все над собою – людиною нового типу – активною, толерантною до людей та до самої себе, здатною позитивно ставитися до планети, Батьківщини, родини, духовних цінностей. Така людина зможе повноцінно жити в суспільстві, обрати життєву мету, вчасно зробити правильний вибір, безконфліктно вийти з певної життєвої ситуації.

Оголошення результатів гри, нагородження команд.

Різні в світі є країни,
Різні люди є на світі,
Різні гори, полонини,
Різні трави, різні квіти..
Є з усіх одна країна,
Найрідніша нам усім,
То прекрасна Україна,
Нашого народу дім.

Здібності свої і сили
Розвиваймо раз у раз,
Щоб була народу втіха і велика користь з нас.

Будьмо пильні у науці,
Будьмо чесні у ділах.

Вже кінчилось свято.
І прощатись нам пора.
Мово рідна, слово рідне! Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько, а лиш камінь має.

Людське безсмертя з роду і до роду
Увись росте корінням родоводу.
І тільки той у кого серце чуле,
Хто знає, береже минуле,
Хто вміє шанувать сучасне, -